

JAK SI ČLOVĚK MYSLÍ

JAMES ALLEN

JAK SI ČLOVĚK MYSLÍ

JAMES ALLEN

PUBLIKOVÁNO V USA

V ORIGINÁLE

AS A MAN THINKETH

1903

1 české vydání 2026 vydalo jako svou 147 publikaci

nakladatelství

DOREÁNMASTER THE SUN CENTER

PŘEKLAD

JÁN MASTER

OBSAH

PŘEDMLUVA	– str. 5
I. MYŠLENKA A CHARAKTER	– str. 6
II. VLIV MYŠLENKY NA OKOLNOSTI	– str. 8
III. VLIV MYŠLENKY NA ZDRAVÍ A TĚLO	– str. 16
IV. MYŠLENKA A ÚČEL	– str. 18
V. MYŠLENKA – FAKTOR ÚSPĚCHU	– str. 20
VI. VIZE A IDEÁLY	– str. 23
VII. KLID	– str. 26

PŘEDMLUVA

Tento malý svazek (výsledek meditace a zkušenosti) není zamýšlen jako vyčerpávající pojednání o hojně diskutovaném tématu síly myšlenky. Je spíše sugestivní než vysvětlující, jehož cílem je podnítit muže a ženy k objevení a vnímání pravdy, že:

„Oni sami jsou tvůrci sami sebe“

na základě myšlenek, které si vybírají a podporují; že mysl je mistrem-tkalcem jak vnitřního oděvu charakteru, tak vnějšího oděvu okolností, a že to, co dosud tkali v nevědomosti a bolesti, mohou nyní tkát v osvětlení a štěstí.

JAMES ALLEN

Broad Park Avenue, Ilfracombe, Anglie.

MYŠLENKA A CHARAKTER

Kapitola 1:

Aforismus „*Jak člověk smýšlí ve svém srdci, takový je*“ nejenže zahrnuje celou lidskou bytost, ale je tak komplexní, že se vztahuje na každou situaci a okolnost jeho života. Člověk je doslova to, co si myslí, jeho charakter je úplným souhrnem všech jeho myšlenek.

Jako rostlina vyrůstá ze semínka a nemohla by bez něj existovat, tak i každý čin člověka vyrůstá ze skrytých semínek myšlenky a nemohl by se bez nich objevit. To platí stejně pro činy nazývané „*spontánní*“ a „*nepředvídané*“, jako pro ty, které jsou úmyslně provedeny.

Čin je květem myšlenky a radost a utrpení jsou jeho plody; tak člověk sklízí sladké i hořké plody svého vlastního hospodaření.

„Myšlenka v mysli nás stvořila. To, co jsme, bylo myšlenkou uděláno a vybudováno. Má-li lidská mysl zlé myšlenky, postihne ho bolest, jako když přijde kolo, za nímž jede vůl... Pokud někdo vytrvá v čistotě myšlenky, radost ho následuje jako jeho vlastní stín... jistě.“

Člověk je růst ze zákona, a nikoli výtvar z umělosti, a příčina a následek jsou ve skryté říši myšlenky stejně absolutní a neměnné jako ve světě viditelných a hmotných věcí. Ušlechtilý a božský charakter není věcí laskavosti ani náhody, ale přirozeným výsledkem neustálého úsilí o správné myšlení, důsledkem dlouhodobě ceněného spojení s božskými myšlenkami. Podlý a zvířecí charakter je stejným procesem výsledkem neustálého přechovávání podlézavých myšlenek.

Člověk je stvořen nebo zničen sám sebou; ve zbrojnici myšlenek si kuje zbraně, kterými se ničí; také si vytváří nástroje, kterými si pro sebe staví nebeské příbytky radosti, síly a míru.

Správnou volbou a pravdivým uplatňováním myšlenek člověk stoupá k Božské dokonalosti; zneužíváním a nesprávným uplatňováním myšlenek klesá pod úroveň zvířete. Mezi těmito dvěma extrémy jsou všechny stupně charakteru a člověk je jejich tvůrcem a pánem.

Ze všech krásných pravd týkajících se duše, které byly v tomto věku obnoveny a vyneseny na světlo, žádná není radostnější ani plodnější z božského zaslíbení a důvěry než ta, že člověk je pánem myšlení, utvářečem charakteru a tvůrcem a formátorem podmínek, prostředí a osudu. Jako bytost Moci, Inteligence a Lásky a pán svých vlastních myšlenek drží člověk klíč ke každé situaci a v sobě skrývá transformační a regenerační sílu, skrze kterou se může stát tím, čím si přeje.

Člověk je vždy pánem, i ve svém nejslabším a nejopuštěnějším stavu; ale ve své slabosti a degradaci je pošetilou matkou, která špatně spravuje svou „domácnost“. Když začne přemýšlet o svém stavu a pilně hledat Zákon, na kterém je jeho bytost založena, stane se moudrým pánem, který směřuje svou energii s inteligencí a utváří své myšlenky k plodným výsledkům. Takový je vědomý pán a člověk se jím může stát pouze tím, že v sobě objeví zákony myšlení; toto objevení je zcela otázkou aplikace, sebeanalýzy a zkušenosti.

Zlato a diamanty se získávají pouze velkým hledáním a těžbou a člověk může najít každou pravdu spojenou s jeho bytostí, pokud se bude hluboce ponořovat do dolu své duše; a že je tvůrcem svého charakteru, utvářečem svého života a stavitelem svého osudu, může neomylně dokázat, pokud bude sledovat, ovládat a měnit své myšlenky, sledovat jejich vliv na sebe, na ostatní a na svůj život a okolnosti, propojovat příčinu a následek trpělivou praxí a zkoumáním a využívat každou svou zkušenost, i tu nejtriviálnější, každodenní událost, jako prostředek k získání poznání sebe sama, kterým je Porozumění, Moudrost, Moc. V tomto směru, jako v žádném jiném, platí absolutní zákon, že „*Kdo hledá, nachází; a kdo klepe, bude mu otevřeno*“; neboť pouze trpělivostí, praxí a neustálou naléhavostí může člověk vstoupit do Dveří Chrámu poznání.

VLIV MYŠLENKY NA OKOLNOSTI

Kapitola 2:

Mysl člověka lze přirovnat k zahradě, kterou lze inteligentně obdělávat nebo ji nechat volně bujně bujnět; ale ať už je obdělávána nebo zanedbávána, musí a bude plodit. Pokud do ní nejsou vsazena žádná užitečná semena, pak do ní padne spousta neužitečných semen plevelu a bude i nadále plodit svůj druh.

Stejně jako zahradník obdělává svůj pozemek, udržuje ho bez plevelu a pěstuje květiny a plody, které potřebuje, tak se může člověk starat o zahradní okruh své mysli, pleje všechny špatné, neužitečné a nečisté myšlenky a kultivuje k dokonalosti květiny a plody správných, užitečných a čistých myšlenek. Sledováním tohoto procesu člověk dříve či později zjistí, že je mistrem zahradníka své duše, režisérem svého života. Také v sobě odhaluje zákony myšlení a s stále rostoucí přesností chápe, jak myšlenkové síly a prvky mysli působí při formování jeho charakteru, okolností a osudu.

Myšlenka a charakter jsou jedno a jelikož se charakter může projevovat a objevovat pouze prostřednictvím prostředí a okolností, vnější podmínky života člověka budou vždy harmonicky souviset s jeho vnitřním stavem. To neznamena, že okolnosti člověka v daném okamžiku jsou ukazatelem jeho celého charakteru, ale že tyto okolnosti jsou tak úzce spojeny s nějakým životně důležitým myšlenkovým prvkem v něm samotném, že jsou prozatím pro jeho rozvoj nezbytné.

Každý člověk je tam, kde je, zákonem své bytosti; myšlenky, které si zabudoval do svého charakteru, ho tam přivedly a v uspořádání jeho života není žádný prvek náhody, ale vše je výsledkem zákona, který se nemůže mýlit. To platí stejně tak pro ty, kteří se cítí „*mimo harmonii*“ se svým okolím, jako pro ty, kteří jsou s ním spokojeni.

Jako progresivní a vyvíjející se bytost je člověk tam, kde je, aby se mohl učit, aby mohl růst; a jakmile se naučí duchovní lekci, kterou pro něj jakákoli okolnost obsahuje, tato lekce pomine a ustoupí jiným okolnostem.

Člověk je bičován okolnostmi, dokud se domnívá, že je stvořením vnějších podmínek, ale když si uvědomí, že je tvůrčí silou a že může ovládat skrytou půdu a semena své bytosti, z nichž okolnosti rostou, stane se právoplatným pánem sebe sama.

Že okolnosti rostou z myšlenky, ví každý, kdo se delší dobu věnuje sebeovládání a sebeočistění, protože si všiml, že změna v jeho okolnostech byla v přesném poměru s jeho změněným duševním stavem. To je tak pravdivé, že když se člověk upřímně věnuje nápravě vad ve svém charakteru a dosahuje rychlého a výrazného pokroku, rychle prochází řadou proměn.

Duše přitahuje to, co tajně ukrývá; to, co miluje, a také to, čeho se bojí; dosahuje vrcholu svých drahocenných tužeb; Klesá na úroveň svých neukázněných tužeb a okolnosti jsou prostředkem, kterým duše získává své vlastní.

Každé myšlenkové semeno zaseté nebo dovolené padnout do mysli a zakořenit se tam, produkuje své vlastní, dříve či později rozkvétá v čin a nese své vlastní plody příležitosti a okolností. Dobré myšlenky nesou dobré ovoce, špatné myšlenky špatné ovoce.

Vnější svět okolností se formuje do vnitřního světa myšlenek a příjemné i nepříjemné vnější podmínky jsou faktory, které přispívají ke konečnému dobru jednotlivce. Jako žnec své vlastní úrody se člověk učí jak utrpením, tak blažeností.

Člověk se řídí nejnaternějšími touhami, aspiracemi, myšlenkami, kterými se nechává ovládat (sleduje bludné záblesky nečistých představ nebo neochvějně kráčí po silnici silného a vysokého úsilí), a nakonec dosáhne jejich naplnění ve vnějších podmínkách svého života. Zákony růstu a přizpůsobování platí všude.

Člověk se nedostane do chudobince ani do vězení tyranií osudu či okolností, ale cestou podlézavých myšlenek a nízkých tužeb. Čistý člověk se ani neupadne do zločinu náhle pod tlakem pouhé vnější síly; zločinná myšlenka byla dlouho tajně pěstována v srdci a hodina příležitosti odhalila její nashromážděnou sílu. Okolnosti člověka netvoří; odhalují ho jemu samému.

Nemohou existovat takové podmínky, jako je sestup do neřesti a s ní spojené utrpení bez zlých sklonů, nebo vzestup do ctnosti a jejího čistého štěstí bez neustálého pěstování ctnostných aspirací; a člověk je proto jako pán a mistr myšlení tvůrcem sebe sama, utvářečem a tvůrcem prostředí. Už při narození si duše osvojí své a každým krokem své pozemské pouti přitahuje ty kombinace podmínek, které ji odhalují, které jsou odrazem její vlastní čistoty a nečistoty, její síly a slabosti.

Lidé nepřitahují to, co chtějí, ale to, čím jsou.

Jejich rozmary, fantazie a ambice jsou mařeny na každém kroku, ale jejich nejniternejší myšlenky a touhy jsou krmeny jejich vlastní potravou, ať už je špinavá nebo čistá. „*Božství, které utváří naše cíle*“, je v nás samotných; je to naše vlastní já. Člověk je spoután pouze sám sebou: myšlenky a činy jsou žalárníky Osudu, které vězní, protože jsou nízké; jsou také anděly Svobody, které osvobozují, protože jsou ušlechtilé. Člověk nedostává to, co si přeje a za co se modlí, ale to, co si spravedlivě zaslouží. Jeho přání a modlitby jsou uspokojeny a zodpovězeny pouze tehdy, když jsou v souladu s jeho myšlenkami a činy.

Ve světle této pravdy, co tedy znamená „*bojovat proti okolnostem*“? **Znamená to, že se člověk neustále bouří proti vnějšímu následku, zatímco neustále ve svém srdci živí a uchovává jeho příčinu.** Tato příčina může mít podobu vědomé neřesti nebo nevědomé slabosti; ale ať už je to cokoli, tvrdohlavě brzdí úsilí svého majitele, a tak hlasitě volá po nápravě.

Lidé touží po zlepšení svých okolností, ale nejsou ochotni zlepšit sami sebe; proto zůstávají spoutáni. Člověk, který se neostýchá sebeukřižování, nikdy nemůže selhat v dosažení cíle, k němuž jeho srdce upírá. To platí jak pro pozemské, tak pro nebeské věci. I člověk, jehož jediným cílem je získat bohatství, musí být připraven přinést velké osobní oběti, než svého cíle dosáhne; a o kolik více ten, kdo si přeje dosáhnout silného a vyrovnaného života?

Zde je člověk, který je uboze chudý. Extrémně touží po zlepšení svého okolí a domácího pohodlí, přesto se neustále vyhýbá své práci a domnívá se, že je oprávněn se snažit oklamat svého zaměstnavatele z důvodu nedostatečnosti své mzdy. Takový člověk nechápe nejjednodušší základy těch principů, které jsou základem skutečné prosperity, a nejenže je zcela nezpůsobilý vystoupit ze své bídy, ale ve skutečnosti si k sobě přitahuje ještě hlubší bídu tím, že setrvává v líných, klamných a nemožských myšlenkách a jedná podle nich.

Zde je bohatý člověk, který je obětí bolestivé a přetrvávající nemoci v důsledku obžerství. Je ochoten dát velké sumy peněz, aby se jí zbavil, ale neobětuje své obžerské touhy. Chce uspokojit svou chuť na bohaté a nepřírozené pokrmy a zároveň být zdravý. Takový člověk je naprosto nezpůsobilý mít zdraví, protože se dosud nenaučil základní principy zdravého života.

Zde je zaměstnavatel, který přijímá podvodná opatření, aby se vyhnul placení regulované mzdy, a v naději na větší zisky snižuje mzdy svých dělníků. Takový člověk je zcela nezpůsobilý k prosperitě a když se ocitne v bankrotu, ať už co se týče pověsti nebo bohatství, viní okolnosti, aniž by věděl, že je jediným autorem svého stavu.

Tyto tři případy jsem uvedl pouze jako ilustraci pravdy, že člověk je původcem (i když téměř vždy nevědomě) svých okolností a že i když usiluje o dobrý cíl, neustále maří jeho dosažení tím, že podporuje myšlenky a touhy, které s tímto cílem nemohou být v souladu.

Takové případy by se daly množit a měnit téměř donekonečna, ale to není nutné, protože čtenář může, pokud se tak rozhodne, sledovat působení zákonů myšlení ve své vlastní mysli a životě, a dokud se tak nestane, pouhá vnější fakta nemohou sloužit jako základ pro uvažování.

Okolnosti jsou však tak složité, myšlení je tak hluboce zakořeněné a podmínky štěstí se u jednotlivých lidí tak výrazně liší, že celý duševní stav člověka (ačkoli si ho může být vědom) nemůže být jiným člověkem posouzen pouze z vnějšího hlediska jeho života. Člověk může být v určitých směrech poctivý, a přesto trpět strádáním; člověk může být v určitých směrech nepoctivý, a přesto získávat bohatství; ale závěr, ke kterému se obvykle dochází, že jeden člověk selhává kvůli své poctivosti a druhý prosperuje díky své nepoctivosti, je výsledkem povrchního úsudku, který předpokládá, že nepoctivý člověk je téměř úplně zkažený a poctivý člověk téměř zcela ctnostný. Ve světle hlubšího poznání a širší zkušenosti se takový úsudek ukazuje jako mylný. Nečestný člověk může mít některé obdivuhodné ctnosti, které ten druhý nemá; a čestný člověk může mít otravné neřesti, které u druhého chybí.

Čestný člověk sklízí dobré výsledky svých čestných myšlenek a činů; zároveň si na sebe přivodí utrpení, které jeho neřesti způsobují. Nečestný člověk si rovněž sklízí vlastní utrpení a štěstí.

Lidské marnivosti se líbí věřit, že člověk trpí kvůli své ctnosti; ale dokud člověk nevykoření každou nemocnou, hořkou a nečistou myšlenku ze své mysli a nesmyje každou hříšnou skvrnu ze své duše, nemůže být v pozici, kdy by poznal a prohlásil, že jeho utrpení je výsledkem jeho dobra, a nikoli jeho špatných vlastností; a na cestě k této nejvyšší dokonalosti, ale dávno předtím, než dosáhne této nejvyšší dokonalosti, najde, působící ve své mysli a životě, **Velký Zákon**, který je absolutně spravedlivý, a který proto nemůže dávat dobro za zlo, zlo za dobro. S takovými znalostmi pak bude vědět, když se ohlédne za svou minulou nevědomostí a slepotou, že jeho život je a vždy byl spravedlivě uspořádaný a že všechny jeho minulé zkušenosti, dobré i špatné, byly spravedlivým důsledkem jeho vyvíjejícího se, ale nevyvinutého já.

Dobré myšlenky a činy nikdy nemohou vést ke špatným výsledkům; špatné myšlenky a činy nikdy nemohou vést ke dobrým výsledkům. To znamená pouze to, že z obilí nemůže vzejít nic jiného než obilí, z kopřiv nic jiného než kopřivy. **Lidé chápou tento zákon v přírodním světě a pracují s ním; ale jen málokdo mu rozumí v mentálním a morálním světě (ačkoli jeho fungování je tam stejně jednoduché a neochvějné), a proto s ním nespolupracují.**

Utrpení je vždy důsledkem špatného myšlení v nějakém směru. Je to známka toho, že jedinec není v souladu sám se sebou, se Zákonem své bytosti. Jediným a nejvyšším účelem utrpení je očistit, spálit vše, co je zbytečné a nečisté. Utrpení končí pro toho, kdo je čistý. Pálení zlata po odstranění strusky by nemělo žádný účel a dokonale čistá a osvětlená bytost by nemohla trpět.

Okolnosti, s nimiž se člověk setkává s utrpením, jsou výsledkem jeho vlastní duševní harmonie. Okolnosti, s nimiž se člověk setkává s požehnáním, jsou výsledkem jeho vlastní duševní harmonie. Požehnání, nikoli hmotné statky, je měřítkem správného myšlení; ubohost, nikoli nedostatek hmotných statků, je měřítkem špatného myšlení. Člověk může být prokletý i bohatý; může být požehnaný i chudý.

Požehnání a bohatství se spojují pouze tehdy, když je bohatství správně a moudře používáno; a chudý člověk sestupuje do ubohosti pouze tehdy, když svůj úděl považuje za nespravedlivě uvalené břemeno. Bída a požitkářství jsou dva extrémy ubohosti. Oba jsou stejně nepřirozené a jsou výsledkem duševní poruchy. Člověk není správně podmíněn, dokud není šťastnou, zdravou a prosperující bytostí, a štěstí, zdraví a prosperita jsou výsledkem harmonického sladění vnitřního s vnějším, člověka s jeho okolím.

Člověk se začíná být člověkem teprve tehdy, když přestane kňourat a stěžovat si a začne hledat skrytou spravedlnost, která řídí jeho život. A jakmile přizpůsobí svou mysl tomuto regulujícímu faktoru, přestane obviňovat ostatní z příčiny svého stavu a buduje se v silných a ušlechtilých myšlenkách; přestává se bořit proti okolnostem, ale začne je používat jako pomůcky k rychlejšímu pokroku a jako prostředek k objevování skrytých sil a možností v sobě samém.

Zákon, nikoli zmatek, je dominantním principem ve vesmíru; spravedlnost, nikoli nespravedlnost, je duší a podstatou života; a spravedlnost, nikoli zkaženost, je formující a hybnou silou v duchovní vládě světa. **Jelikož je tomu tak, člověk se stačí napravit, aby zjistil, že vesmír je správný; a během procesu nápravy sebe sama zjistí, že jakmile změní své myšlenky vůči věcem a ostatním lidem, věci a ostatní lidé se změní vůči němu.**

Důkaz této pravdy je v každém člověku, a proto umožňuje snadné zkoumání systematickou introspekcí a sebeanalýzou. Necht' člověk radikálně změní své myšlenky, bude ohromen rychlou proměnou, kterou to způsobí v materiálních podmínkách jeho života. Lidé si představují, že myšlenku lze udržet v tajnosti, ale to se nedaří; rychle se krystalizuje v zvyk a zvyk se upevňuje v okolnosti. Bestiální myšlenky krystalizují do návyků opilosti a smyslnosti, které se upevňují do okolností bídy a nemoci: nečisté myšlenky všeho druhu krystalizují do oslabujících a matoucích návyků, které se upevňují do rozptylujících a nepříznivých okolností: myšlenky strachu, pochybností a nerozhodnosti krystalizují do slabých, nemožných a nerozhodných návyků, které se upevňují do okolností selhání, nouze a otrocké závislosti: líné myšlenky krystalizují do návyků nepoctivosti, které se upevňují do okolností špinavosti a žebráctví: nenávistné a odsuzující myšlenky krystalizují do návyků obviňování a násilí, které se upevňují do okolností ubližování a pronásledování: sobecké myšlenky všeho druhu krystalizují do návyků sobectví, které se upevňují do okolností více či méně tísnivých. Na druhou stranu, krásné myšlenky všeho druhu krystalizují do návyků milosti a laskavosti, které se upevňují do příjemných a slunečných okolností: čisté myšlenky krystalizují do návyků střídmosti a sebeovládání, které se upevňují do okolností klidu a míru: myšlenky odvahy, soběstačnosti a odhodlání krystalizují do mužných návyků, které se upevňují do okolností úspěchu, hojnosti a svobody: energické myšlenky krystalizují do návyků čistoty a píce, které se upevňují do okolností příjemných: jemné a odpouštějící myšlenky krystalizují do návyků laskavosti, které se upevňují do ochranných okolností: milující a nesobecké myšlenky krystalizují do návyků sebezapomínání pro druhé, které se upevňují do okolností jisté a trvalé prosperity a skutečného bohatství.

Určitý myšlenkový pochod, ať už dobrý nebo špatný, se nemůže nevymknout svým důsledkům na charakter a okolnosti. **Člověk si nemůže přímo vybrat své okolnosti, ale může si vybrat své myšlenky, a tak nepřímo, ale jistě, utvářet své okolnosti.**

Příroda pomáhá každému člověku uspokojit myšlenky, které nejvíce podporuje, a nabízí se příležitosti, které co nejrychleji vynesou na povrch dobré i zlé myšlenky.

Kdyby člověk přestal myslet hříšně, celý svět by se k němu naklonil a byl by připraven mu pomoci, ať odloží své slabé a nemocné myšlenky a hle! příležitosti se objeví na všech stranách, aby podpořily jeho silná rozhodnutí; ať povzbudí dobré myšlenky a žádný těžký osud ho nesváže k ubohosti a hanbě. Svět je váš kaleidoskop a různé kombinace barev, které vám v každém dalším okamžiku představuje, jsou dokonale upravenými obrazy vašich neustále se pohybujících myšlenek.

„Budeš tím, čím chceš být; Necht' selhání najde svůj falešný obsah v tom ubohém slově ,prostředí', ale duch jím opovrhne a je svobodný.

Ovládá čas, dobývá prostor;

Zastrašuje toho chvástavého podvodníka, Náhodu, a přikazuje tyranovi Okolnosti, aby se zbavil koruny a zaujal místo sluhy.

Lidská vůle, ta neviditelná síla, potomek nesmrtelné duše, dokáže proklestit cestu k jakémukoli cíli, i když zasáhnou žulové zdi.

Nebud' netrpělivý v otázce,

Ale čekej jako ten, kdo rozumí; Když duch povstane a přikáže, bohové jsou připraveni poslechnout.“

VLIV MYŠLENKY NA ZDRAVÍ A TĚLO

Kapitola 3:

Tělo je služebníkem mysli. Poslouchá činnosti mysli, ať už jsou záměrně zvoleny nebo automaticky vyjádřeny.

Na příkaz nezákonných myšlenek se tělo rychle propadá do nemoci a úpadku; na příkaz radostných a krásných myšlenek se odívá do mládí a krásy.

Nemoc a zdraví, stejně jako okolnosti, jsou zakořeněny v myšlení. Nemocné myšlenky se projeví skrze nemocné tělo. Je známo, že myšlenky strachu zabíjejí člověka stejně rychle jako kulka a neustále zabíjejí tisíce lidí stejně jistě, i když méně rychle. Lidé, kteří žijí ve strachu z nemoci, jsou ti, kteří ji dostanou. Úzkost rychle demoralizuje celé tělo a vystavuje ho riziku nemoci; zatímco nečisté myšlenky, i když se jim fyzicky nevěnuje, brzy rozbijí nervový systém.

Silné, čisté a šťastné myšlenky budují tělo v síle a půvabu. Tělo je jemný a tvárný nástroj, který snadno reaguje na myšlenky, kterými je vnucován, a myšlenkové návyky na něj budou mít své vlastní účinky, dobré či špatné.

Lidé budou mít nečistou a otrávenou krev, dokud budou šířit nečisté myšlenky. Z čistého srdce vychází čistý život a čisté tělo. Ze znečištěné mysli vychází znečištěný život a zkažené tělo. **Myšlenka je zdrojem činu, života a projevu; udělejte pramen čistý a vše bude čisté.**

Změna stravy nepomůže člověku, který nezmění své myšlenky. Když si člověk očistí své myšlenky, už netouží po nečistém jídle.

Čisté myšlenky vytvářejí čisté návyky. Takzvaný svatý, který si neumývá tělo, není svatý. Ten, kdo posílil a očistil své myšlenky, nemusí myslet na zlovolný mikrob.

Chcete-li zdokonalit své tělo, střežte svou mysl. Chcete-li obnovit své tělo, zkrášlujte svou mysl. Myšlenky zlomyslnosti, závisti, zklamání, sklíčenosti okrádají tělo o zdraví a půvab. Kyselý obličej nepřichází náhodou; je tvořen kyselými myšlenkami. Vrásky, které kazí, jsou způsobeny pošetilostí, vášní a pýchou.

Znám ženu, které je devadesát šest let a má zářivou, nevinnou tvář dívky. Znám muže, který je hluboko pod středním věkem a jehož tvář je zkreslena neharmonickými konturami. Jedna je výsledkem milé a slunečné povahy; druhá je výsledkem vášně a nespokojenosti.

Jako nemůžete mít sladký a zdravý domov, pokud do svých pokojů volně nevypustíte vzduch a sluneční světlo, tak silné tělo a zářivá, šťastná nebo klidná tvář mohou být výsledkem pouze volného vstupu myšlenek radosti, dobré vůle a klidu do mysli.

Na tvářích starých lidí jsou vrásky způsobené soucitem; jiné silnými a čistými myšlenkami a další jsou vytesány vášní: kdo je nedokáže rozeznat? U těch, kteří žili spravedlivě, je stáří klidné, mírumilovné a jemně zjemnělé jako zapadající slunce. Nedávno jsem viděl filozofa na smrtelné posteli. Nebyl starý, leda na roky. Zemřel tak sladce a pokojně, jako žil.

Neexistuje žádný lékař, který by rozptýlil neduhy těla jako veselá myšlenka; není žádný utěšitel, který by se srovnával s dobrou vůlí, který by rozptýlil stíny zármutku a smutku. Žít neustále v myšlenkách plných zlé vůle, cynismu, podezřívání a závisti znamená být uvězněn ve vlastní vězeňské díře. Ale smýšlet dobře o všech, být se všemi veselý, trpělivě se učit nacházet dobro ve všech takových nesobeckých myšlenkách jsou samotnými branami nebes; a přebývat den za dnem v myšlenkách na mír s každým tvorem přinese jejich majiteli hojný pokoj.

MYŠLENKA A ÚČEL

Kapitola 4:

Dokud není myšlenka spojena s účelem, nedojde k inteligentnímu úspěchu. U většiny je loď myšlenek ponechána „*unášet se*“ po oceánu života. Bezcílnost je neřest a takové unášení nesmí pokračovat pro toho, kdo se chce vyhnout katastrofě a zkáze.

Ti, kteří nemají ve svém životě žádný ústřední účel, se snadno stávají kořistí malicherných starostí, strachů, problémů a sebelítosti, což vše jsou známky slabosti, které vedou, stejně jistě jako úmyslně plánované hříchy (i když jinou cestou), k neúspěchu, neštěstí a ztrátě, protože slabost nemůže přetrvávat v mocném se vyvíjejícím vesmíru.

Člověk by si měl ve svém srdci představit legitimní účel a vydat se k jeho dosažení. Měl by si z tohoto účelu udělat ústřední bod svých myšlenek. Může mít podobu duchovního ideálu, nebo to může být světský objekt, podle jeho aktuální povahy; Ať už je to jakýkoli cíl, měl by neustále soustředit své myšlenkové síly na cíl, který si před sebe stanovil. Měl by si z tohoto cíle učinit svou nejvyšší povinnost a měl by se věnovat jeho dosažení, aniž by dovolil svým myšlenkám bloudit do prchavých fantazií, tužeb a představ. Toto je královská cesta k sebeovládání a skutečnému soustředění myšlenek. I když se mu znovu a znovu nedaří dosáhnout svého cíle (což nutně musí, dokud nepřekoná slabost), získaná síla charakteru bude měřítkem jeho skutečného úspěchu a vytvoří nový výchozí bod pro budoucí moc a triumf.

Ti, kteří nejsou připraveni na dosažení velkého cíle, by měli upřít své myšlenky na bezchybné plnění své povinnosti, bez ohledu na to, jak nevýznamný se jejich úkol může zdát. Pouze tímto způsobem lze shromáždit a soustředit myšlenky a rozvinout odhodlání a energii, což po provedení úkolu znamená, že není nic, čeho by se nedalo dosáhnout.

Nejslabší duše, vědoma si své vlastní slabosti a věřící v tuto pravdu, že sílu lze rozvíjet pouze úsilím a praxí, se s touto vírou okamžitě začne namáhat a přidáváním úsilí k úsilí, trpělivosti k trpělivosti a síly k síle se nikdy nepřestane rozvíjet a nakonec se stane božsky silná.

Stejně jako se fyzicky slabý člověk může posílit pečlivým a trpělivým tréninkem, tak se člověk se slabými myšlenkami může posílit cvičením ve správném myšlení.

Odložit bezcílnost a slabost a začít myslet s cílem znamená vstoupit do řad těch silných, kteří rozpoznávají pouze selhání jako jednu z cest k dosažení; kteří si všechny podmínky nechávají sloužit a kteří silně myslí, nebojácně se snaží a mistrovsky toho dosahují.

Jakmile si člověk utvoří svůj cíl, měl by si v duchu vytyčit přímou cestu k jeho dosažení, aniž by se díval doprava ani doleva. Pochybnosti a obavy by měly být důsledně vyloučeny; jsou to rozkladné prvky, které narušují přímou linii úsilí a činí ji křivou, neúčinnou a zbytečnou. Myšlenky na pochybnosti a strach nikdy nedosáhnou cíle na cokoli a nikdy to nedokážou. Vždy vedou k neúspěchu. Účel, energie, síla konat a všechny silné myšlenky ustávají, když se vkrádají pochybnosti a strach.

Vůle konat pramení z vědomí, že to dokážeme. Pochybnosti a strach jsou velkými nepřáteli poznání a ten, kdo je podporuje, kdo je nezabíjí, maří sám sebe na každém kroku.

Ten, kdo přemohl pochybnosti a strach, přemohl neúspěch. Každá jeho myšlenka je spojena s mocí a všechny obtíže jsou statečně naplňovány a moudře překonávány. Jeho záměry jsou včas zasazeny a rozkvétají a přinášejí ovoce, které předčasně nepadá na zem.

Myšlenka nebojácně spojená se záměrem se stává tvůrčí silou: ten, kdo to ví, je připraven stát se něčím vyšším a silnějším než pouhým svazkem kolísavých myšlenek a kolísavých pocitů; ten, kdo to dělá, se stal vědomým a inteligentním majitelem svých duševních sil.

MYŠLENKA – FAKTOR ÚSPĚCHU

Kapitola 5:

Všechno, čeho člověk dosáhne, a vše, čeho nedosáhne, je přímým důsledkem jeho vlastních myšlenek. Ve spravedlivě uspořádaném vesmíru, kde by ztráta vynikající vyrovnanosti znamenala úplné zničení, musí být individuální odpovědnost absolutní. Slabost a síla, čistota a nečistota člověka jsou jeho vlastní, a nikoli cizí; jsou způsobeny jím samotným, a nikoli jiným; a mohou být změněny pouze jím samotným, nikdy jiným. Jeho stav je také jeho vlastní, a nikoli cizí. Jeho utrpení a štěstí se vyvíjejí zevnitř. Jak myslí, takový je; jak si stále myslí, takový zůstává.

Silný člověk nemůže pomoci slabšímu, pokud tento slabší není ochoten nechat si pomoci, a i tehdy se slabý člověk musí stát silným sám od sebe; musí svým vlastním úsilím rozvíjet sílu, kterou obdivuje u druhého. Nikdo kromě něj samotného nemůže změnit jeho stav.

Je obvyklé, že si lidé myslí a říkají: „*Mnoho lidí je otroky, protože jeden je utlačovatel; nenávidíme utlačovatele.*“ Nyní však mezi stále větším počtem lidí panuje tendence tento úsudek obrátit a říkat: „*Jeden člověk je utlačovatel, protože mnoho je otroků; opovrhujme otroky.*“ Pravdou je, že utlačovatel a otrok spolupracují v nevědomosti a ačkoli se zdá, že se navzájem sužují, ve skutečnosti sužují sami sebe. Dokonalé poznání vnímá působení zákona ve slabosti utlačovaných a ve špatně použité moci utlačovatele; dokonalá láska, vidící utrpení, které oba stavy s sebou nesou, neodsuzuje ani jednoho; dokonalý soucit objímá utlačovatele i utlačované.

Ten, kdo přemohl slabost a odložil všechny sobecké myšlenky, nepatří ani utlačovateli, ani utlačovaným. Je svobodný. Člověk se může povznést, zvítězit a dosáhnout cíle pouze pozvednutím svých myšlenek. Slabý, ubohý a nešťastný může zůstat pouze tím, že odmítá pozvednout své myšlenky.

Než člověk může něčeho dosáhnout, i ve světských věcech, musí pozvednout své myšlenky nad otrocké zvířecí požitkářství. Aby uspěl, nemusí se vzdát veškeré zvířecí přirozenosti a sobectví, a to žádným způsobem; ale alespoň část z nich musí být obětována. Člověk, jehož první myšlenkou je zvířecí požitkářství, by nemohl ani jasně myslet, ani metodicky plánovat; nemohl by najít a rozvíjet své skryté zdroje a v každém podniku by selhal. Pokud by mužně nezačal ovládat své myšlenky, není schopen ovládat záležitosti a přijímat vážné zodpovědnosti. Není způsobilý jednat samostatně a stát sám. Je však omezen pouze myšlenkami, které si zvolí.

Bez oběti nemůže být pokroku, žádného úspěchu a světský úspěch člověka bude v míře, v jaké obětuje své zmatené zvířecí myšlenky a upře svou mysl na rozvoj svých plánů a posílení svého odhodlání a soběstačnosti. A čím výše pozvedne své myšlenky, tím mužnějším, čestnějším a spravedlivějším se stane, tím větší bude jeho úspěch, tím požehnanější a trvalejší budou jeho úspěchy.

Vesmír nepřeje chamtivým, nepoctivým a zlomyslným, i když se to na první pohled může někdy zdát; pomáhá poctivým, velkorysým a ctnostným. Všichni velcí Učitelé věků to prohlašovali v různých formách a k tomu, aby to člověk dokázal a poznal, stačí, když vytrvá v tom, aby se stal stále ctnostnějším tím, že pozvedá své myšlenky.

Intelektuální úspěchy jsou výsledkem myšlení zasvěceného hledání poznání nebo krásy a pravdy v životě a přírodě. Takové úspěchy mohou být někdy spojeny s marnivostí a ambicí, ale nejsou výsledkem těchto vlastností; jsou přirozeným důsledkem dlouhého a namáhavého úsilí a čistých a nesobeckých myšlenek.

Duchovní úspěchy jsou naplněním svatých aspirací. Ten, kdo neustále žije v pojetí ušlechtilých a vznešených myšlenek, kdo se zabývá vším, co je čisté a nesobecké, se, stejně jistě jako slunce dosáhne svého zenitu a měsíc v úplňku, stane moudrým a ušlechtilým charakterem a povznese se do vlivného a blaženého postavení.

Úspěch, ať už jakéhokoli druhu, je korunou úsilí, diadémem myšlení. S pomocí sebeovládání, odhodlání, čistoty, spravedlnosti a dobře zaměřeného myšlení člověk stoupá; s pomocí zvířectva, lenosti, nečistoty, zkaženosti a zmatku myšlení člověk sestupuje.

Člověk se může ve světě povznést k velkému úspěchu, a dokonce i do vysokých výšin v duchovní říši, a znovu sestoupit do slabosti a ubohosti tím, že dovolí, aby se ho zmocnily arogantní, sobecké a zkažené myšlenky.

**Vítězství dosažená správným myšlením lze udržet pouze bdělostí.
Mnozí ustoupí, když je úspěch zajištěn, a rychle se vrátí k neúspěchu.**

Všechny úspěchy, ať už v obchodním, intelektuálním nebo duchovním světě, jsou výsledkem přesně zaměřeného myšlení, řídí se stejným zákonem a jsou dosaženy stejnou metodou; jediný rozdíl spočívá v cíli dosažení.

Kdo chce málo dosáhnout, musí málo obětovat; kdo chce mnoho dosáhnout, musí mnoho obětovat; kdo chce dosáhnout vysokého, musí mnoho obětovat.

VICE A IDEÁLY

Kapitola 6:

Snílci jsou spasiteli světa. Stejně jako viditelný svět je udržován neviditelným, tak i lidé, skrze všechny své zkoušky, hříchy a špinavá povolání, jsou živeni krásnými vizemi svých osamělých snů. Lidstvo nemůže zapomenout na své snů; nemůže nechat jejich ideály vyblednout a zemřít; žije v nich; zná je jako realitu, kterou jednoho dne uvidí a pozná.

Skladatel, sochař, malíř, básník, prorok, mudrc, to jsou tvůrci posmrtného světa, architekti nebes. Svět je krásný, protože žili; bez nich by pracující lidstvo zahynulo.

Ten, kdo si chová krásnou vizi, vznešený ideál ve svém srdci, ho jednoho dne uskuteční. Kolumbus si choval vizi jiného světa a objevil ji; Koperník pěstoval vizi množství světů a širšího vesmíru a zjevil ji; Buddha spatřil vizi duchovního světa bezvadné krásy a dokonalého míru a vstoupil do něj.

Važte si svých vizí; važte si svých ideálů; važte si hudby, která se vznáší ve vašem srdci, umírejte krásou, která se formuje ve vaší mysli, půvabem, který zahaluje vaše nejčistší myšlenky, neboť z nich vyrostou všechny nádherné podmínky, všechna nebeská prostředí; z nich, pokud jim jen zůstanete věrní, bude váš svět nakonec vybudován.

Toužit znamená získat; usilovat znamená dosáhnout. Mají nejnížší lidské touhy dostat plnou míru uspokojení a jeho nejčistší touhy hladovět pro nedostatek obživy? Takový není Zákon: takový stav věcí se nikdy nemůže dosáhnout: **"Žádejte a dostávejte."**

Sněte o vznešených snech a jak sníte, tak se stanete. Vaše vize je slibem toho, kým jednoho dne budete; váš ideál je proroctvím toho, co nakonec odhalíte.

Největším úspěchem byl zpočátku a na čas sen. Dub spí v žaludu; pták čeká ve vejci; a v nejvyšší vizi duše se probouzí bdělý anděl. Sny jsou sazenicemi reality.

Vaše okolnosti mohou být nepříjemné, ale dlouho takové nezůstanou, pokud si jen uvědomíte ideál a budete se snažit ho dosáhnout. Nemůžete cestovat dovnitř a venku stát na místě. Zde je mladík těžce stísněný chudobou a prací; omezován na dlouhé hodiny v nezdravé dílně; neškolený a postrádající všechna umění kultivovanosti. Ale sní o lepších věcech; myslí na inteligenci, kultivovanost, půvab a krásu. To, co si mentálně představuje, buduje ideální životní podmínky; zmocňuje se ho vize širší svobody a většího rozsahu; neklid ho nutí k akci a on využívá veškerý svůj volný čas a prostředky, jakkoli jsou malé, k rozvoji svých skrytých sil a zdrojů. Jeho mysl se velmi brzy natolik změnila, že ho dílna už nemůže pojmout. Dostala se do takové neharmonie s jeho mentalitou, že z jeho života vypadává, jako je odhozen oděv, a s růstem příležitostí, které odpovídají rozsahu jeho rostoucích sil, z něj navždy odchází. O několik let později vidíme tohoto mladíka jako dospělého muže.

Nacházíme ho jako mistra určitých sil mysli, kterými ovládá s celosvětovým vlivem a téměř bezkonkurenční mocí. V rukou drží provazy gigantických zodpovědností; mluví a hle! životy se mění; muži a ženy se drží jeho slov a přetvářejí své charaktery a on se jako slunce stává pevným a zářivým středem, kolem kterého se točí nespočet osudů. Uskutečnil vizi svého mládí. Spojil se se svým ideálem.

A i ty, mladý čtenáři, si uvědomíš vizi (ne plané přání) svého srdce, ať už je nízká nebo krásná, nebo směs obojího, neboť vždy budeš tihnout k tomu, co tajně nejvíc miluješ. Do tvých rukou budou vloženy přesné výsledky tvých vlastních myšlenek; dostaneš to, co si zasloužíš; nic víc, nic méně. Ať už je tvé současné prostředí jakékoli, budeš padat, zůstat nebo stoupat se svými myšlenkami, svou vizí, svým ideálem. Staneš se tak malým, jako je tvoje ovládající touha; tak velkým, jako je tvá dominantní aspirace: krásnými slovy Stanton Kirkhama Davise:

„Možná si vedete účetnictví a brzy vyjdete ze dveří, které se vám tak dlouho zdály být bariérou vašich ideálů, a ocitnete se před publikem s perem stále za uchem, inkoustovými skvrnami na vašich prstech a tehdy a tam se z vás vylíje proud vaší inspirace. Můžete hnát ovce a budete se toulat městem venkovský a s otevřenými ústy; budete se toulat pod neohroženým vedením ducha do ateliéru mistra a po čase vám řekne: ‚Nemám vás už co učit. A nyní jste se stal mistrem, který ještě nedávno snil o velkých věcech, když hnál ovce. Odložíte pilu a hoblík, abyste se ujali obnovy světa.‘“

Bezmyšlenkovití, nevědomí a líní, kteří vidí pouze zdánlivé účinky věcí a ne věci samotné, mluví o štěstí, o štěstí a náhodě. Když vidí člověka bohatnout, říkají: *‚Jaké má štěstí!‘* Sledují, jak se jiný stává intelektuálem, zvolají: *‚Jak je vysoce oblíbený!‘* A když si všimnou svaté povahy a širokého vlivu jiného, poznamenají: *‚Jak mu náhoda pomáhá na každém kroku!‘* Nevidí zkoušky, neúspěchy a boje, kterým tito lidé dobrovolně čelili, aby získali zkušenosti; nemají ponětí o obětech, které přinesli, o neohroženém úsilí, které vynaložili, o víře, kterou projevili, aby překonali zdánlivě nepřekonatelné a uskutečnili vizi svého srdce. Neznají temnotu a zármutek; vidí pouze světlo a radost a nazývají to *„štěstím“*; nevidí dlouhou a namáhavou cestu, ale vidí pouze příjemný cíl a nazývají to *„štěstím“*; nechápou proces, ale vnímají pouze výsledek a nazývají to *„náhodou“*.

Ve všech lidských záležitostech existuje úsilí a existují výsledky a síla úsilí je měřítkem výsledku. Náhoda nikoli. *„Dary“*, síly, materiální, intelektuální a duchovní majetek jsou plody úsilí; jsou to dokončené myšlenky, dosažené cíle, uskutečněné vize.

Vize, kterou oslavujete ve své mysli, ideál, který trůní ve svém srdci, podle toho si vybudujete svůj život, tímto se stanete.

KLID

Kapitola 7:

Klid mysli je jedním z krásných klenotů moudrosti. Je výsledkem dlouhého a trpělivého úsilí o sebeovládání. Jeho přítomnost je známkou zralých zkušeností a více než běžné znalosti zákonů a operací myšlení.

Člověk se stává klidným do té míry, do jaké chápe sám sebe jako myšlenkově vyvinutou bytost, neboť takové poznání vyžaduje porozumění druhým jako výsledek myšlení, a jak si rozvíjí správné porozumění a stále jasněji vidí vnitřní vztahy věcí působením příčiny a následku, přestává se rozčilovat, vztekat se, trápit se a truchlit a zůstává vyrovnaný, neochvějný a klidný.

Klidný člověk, který se naučil ovládat sám sebe, ví, jak se přizpůsobit ostatním; a oni zase uctívají jeho duchovní sílu a cítí, že se od něj mohou učit a spolehnout se na něj. Čím klidnější se člověk stává, tím větší je jeho úspěch, jeho vliv, jeho moc konat dobro. I obyčejný obchodník zjistí, že jeho obchodní prosperita vzroste, jakmile si osvojí větší sebeovládání a vyrovnanost, protože lidé budou vždy raději jednat s mužem, jehož chování je velmi vyrovnané.

Silný, klidný muž je vždy milován a uctíván. Je jako strom poskytující stín v žíznivé zemi nebo skála poskytující úkryt v bouři. *„Kdo by nemiloval klidné srdce, mírný a vyrovnaný život? Nezáleží na tom, zda prší nebo svítí slunce, nebo jaké změny postihují ty, kteří mají tato požehnání, neboť jsou vždy milí, tiší a klidní. Ta vynikající vyrovnanost charakteru, kterou nazýváme klidem, je poslední lekcí kultury; je to rozkvět života, plod duše. Je vzácná jako moudrost, žádanější než zlato, ano, dokonce i ryzí zlato. Jak bezvýznamná vypadá pouhá honba za penězi ve srovnání s klidným životem, životem, který přebývá v oceánu Pravdy, pod vlnami, mimo dosah bouří, ve Věčném Klidu!*

„Kolik lidí známe, kteří si kazí život, kteří ničí vše, co je sladké a krásné, výbušnou povahou, kteří ničí svůj charakter a dělají zlou krev! Je otázkou, zda si velká většina lidí neničí život a nekazí své štěstí nedostatkem sebeovládání.“ Jak málo lidí v životě potkáváme, kteří jsou vyrovnaní, kteří mají tu vynikající vyrovnanost, která je charakteristická pro hotový charakter!

Ano, lidstvo se vlní nekontrolovanou vášní, je bouřlivé v nezkrotném zármutku, je zmítáno úzkostí a pochybnostmi. Pouze moudrý člověk, pouze ten, jehož myšlenky jsou ovládány a očištěny, nechává větry a bouře duše poslouchat.

Bouřemi zmítané duše, ať jste kdekoli, za jakýchkoli podmínek žijete, vězte, že v oceánu života se ostrovy Blaženosti usmívají a slunný břeh vašeho ideálu čeká na váš příchod. Držte pevně ruku na kormidle myšlenky. V lodi vaší duše odpočívá velící Mistr; On jen spí; probudte ho. Sebeovládání je síla; Správná myšlenka je mistrovství; Klid je moc. Řekněte svému srdci: "**Mír, buď tiché!**"

KONEC

Překlad z originálu, editor a grafická úprava

Ján Master

2026

**NAKLADATELSTVÍ
DOREÁNMASTER THE SUN CENTER**

více o dalších knihách najdete na

www.doreanmaster.com

